

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr.1/2 (436/437)

1986 Velykos

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ, GRAŽAUS IR SVEIKO PAVASARIO

n u o š i r d ž i a i l i n k i

VOKIETIJOS LB ir VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS
V A L D Y B O S

*

VOKIEČIAI PRIPAŽĪSTA SAVO ATSAKOMYBĘ UŽ PABALTIEČIŲ NEDALIĄ

Įsidėmėtiną paskaitą centriniame Vasario 16 minėjime Hüttenfelde skaitė Vokiečių Bundestago narys J o h a n n e s G e r s t e r iš Mainzo. Jo žodžiais, lietuvių tautos istorijoje savo reikšme su Vasario 16 galėtų lygintis tik kitas likiminis įvykis. Lygiai prieš 600 metų - 1386 vasario 15 - Lenkijos sostinėje Krokovoje buvo pakrikštytas Didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila, kuris tuoj pat vedė Lenkijos karalaite Jadvygą ir sujungė Lietuvą su Lenkija. Tai nulėmė Lietuvos likimą iki šių dienų.

Lietuvos kunigaikščiai ir didikai ilgą laiką svyravo tarp Rytų ir Vakarų krikščionybės. Lietuvai nuo viduramžių darė įtaką du jos kaimynai - Rusija rytuose ir Lenkija vakaruose. Prieš 600 metų Lietuva apsisprendė už katalikiškuosius Vakarus ir tas nuosprendis galioja iki šiandien. Jis reikšmingas ne tik Lietuvos, bet ir visos Rytų Europos istorijai. Vokiečių istorikas Leopold von Ranke mano, kad Lietuvos susijungimas su Lenkija ir priėmimas vakarietiškos lotynų krikščionybės "laikytinas didžiausiu įvykiu nuo totorių įsiveržimo (1240/41), sudrebinusio Rytų pasaulį". Ir todėl kitas vokiečių istorikas (Manfred Hellmann) sako, jog prieš 600 metų "Lietuva tapo pilnateisiu Vakarų tautų bei valstybių nariu".

Lietuvos ir Lenkijos santykiai ne visą laiką buvo geri. Nuo tautinės sąmonės pabudimo 19 ir 20 amž. lietuviai stengėsi atsikratyti lenkų įtakos ir globos. Jų santykius tarp abiejų pasaulinių karų nuodijo Vilniaus klausimas. Šiandien įtampa tarp tų tautų sumažėjo akivaizdoje bendros grėsmės jų kultūrai ir tradicijoms iš Sovietų Sąjungos pusės.

Jei prieš 600 metų Didysis Lietuvos kunigaikštis galėjo rinktis tarp Rytų ir Vakarų, tai 20 amž. lietuvių tauta tokio pasirinkimo neturėjo: jos likimą apsprendė vokiečių ir sovietų diktatoriai, 1939 pasidalydami Europą. Lietuva buvo atiduota Sovietų Sąjungai. 1940 lietuvių tautos valia buvo sutrypta: kraštas buvo Raudonosios armijos užimtas ir įjungtas į Sov.Sąjungą. Šimtai tūkstančių lietuvių išvežti už Uralo.

Toliau kalbėdamas, prelegentas parodė puikų dabartinės padėties Lietuvoje pažinimą. Jis suminėjo gausią lietuvių pogrindžio spaudą, daugelį protesto raštų su dešimtimis tūkstančių parašų, kovą už gražinimą tikintiems Taikos Karalienės bažnyčios Klaipėdoje, Helsinkio akto vykdymui prižiūrėti ir Tikinčiųjų teisėms ginti komitetus bei skaudų jų narių likimą, kunigų atsisakymą vykdyti sovietinius įstatymus, prieštaraujančius sovietinei konstitucijai, Kat.Bažnyčios kanonams ir kunigo pašaukimui, 45 pabaltiečių 1979 rugpj.23 Maskvoje paskelbtą reikalavimą panaikinti Hitlerio-Stalino 1939 pakta, Europos parlamento 1983 sausio 13 nutarimą,

siūlantį Pabaltijo tautų dekolonizavimo klausimą svarstyti Jungtinės Tautos. Paskaitininkas prieštaravo Lietuvos pagrindų veikiančios Jaunimo sąjungos reikalavimui panaikinti Helsinkio susitarimus, nes sovietai nevykdo savo įsipareigojimų. Anot prelegento, Helsinkio susitarimai tapo sovietams dygliu jų pačių kūne. Reikalavimai, kurių šiandien ar rytoj dar nepajėgiama įgyvendinti, nepraranda savo moralinės teisės bei istorinio orumo.

Mūsų neribotos pagarbos nusipelno tie lietuviai, kurie savo krašte pasisako už piliečių bei sąžinės laisvę ir tautų apsisprendimo teisę, dėl to statydami į pavojų savo socialinę padėtį ir neretai savo laisvę. Jie aiškiai pasisako už europines laisvės tradicijas, kurios yra ir mūsų tradicijos: tai laisvė ir apsisprendimo teisė, taika ir teisingumas.

Mes, vokiečiai, - kalbėjo Bundestago narys Gerster, - kurie po 2-jo pas.karo buvome padalyti, kurių žmonės Rytų Vokietijoje gyvena nelaisvėje ir kuriems taip, kaip ir Pabaltijo tautoms bei lietuviams, paneigta apsisprendimo teisė, nei šiandien, nei artimoje ateityje negalime esamos padėties pakeisti. Esame galutinai atsisakę jėga siekti politinių tikslų. Bet mes pripažįstame ypatingą politinę atsakomybę, kilusią iš 1939 Hitlerio-Stalino pakto ir jo pasekmių bei iš 2-jo pasaulinio karo ir jo pasekmių pabaltiečių pabėgėlių atžvilgiu.

Skatiname integraciją, bet nereikalaujame asimiliacijos. Integracijos interesų naudai sveikintinas vokiečių pilietybės priėmimas. Kalbai ir kultūrai išlaikyti reikalinga Lietuvių gimnazija, kuri ir toliau gali būti tikra dėl Federalinės valdžios paramos. Tas pat taikytina ir tiems lietuviams, kurie yra priėmę trečios valstybės pilietybę. Taip Federalinė valdžia 1,11 milijonų remia Vasario 16 gimnaziją, kurios šiemetinė sąmata siekia 1,27 milijonų DM. Bendrabutį remia Hesseno valdžia, kuri neprisideda prie gimnazijos išlaikymo. Kaip kompetentingas Federalinio biudžeto politikas, - tęsė kalbėtojas, - noriu pareikšti, kad Lietuvių gimnazija ir ateityje gali būti tikra dėl Federalinės valdžios paramos.

Nepaisydami to, mes, vokiečiai, turėtume žinoti, kad finansinė parama niekada negali pakeisti mūsų moralinio įsipareigojimo žmonių iš Pabaltijo valstybių ir jose gyvenančių atžvilgiu. Įsipareigojimo, kuris turėtų būti išreikštas: 1. Išpažinimu tautų, taip pat ir Pabaltijo tautų, apsisprendimo teisės Europoje; 2. Išreikalavimu žmogaus teisių kur tik ir kada tik įmanoma laisvėje; 3. Solidarumu su išguitaisiais ir persekiojamais pasaulyje. Teisė yra silpnųjų ginklas. Taikoje ir laisvėje rūpinkimės, kad pasaulyje teisė įveiktų neteisybę, - baigė savo kalbą Bundestago narys Johannes Gerster, klausytojams triukšmingai plojant.

Padėkos ženklan paskaitininkui įteikta graži lietuviška juosta.

Per pertrauką jis su architektu prof.Ulrich Beck'u nuvyko į Romuvą, kur apžiūrėjo atstatomą pilį ir susipažino su jos atnaujinimo darbų kainomis. Po poros dienų Vokietijos LB valdyba gavo jo raštą, informuojantį apie savo iniciatyvą užtikrinti berniukų bendrabučio statybos ir pilies atstatymo finansavimą. Federalinės vidaus reikalų ministerijos aukštą pareigūną (Ministerialrat E.Jauck) paprašė sukviesti Federal. vyriausybės, krašto, turto savininkės ir draudimo įstaigos atstovų pasitarimą šiam reikalui aptarti.

Po pilies apžiūrėjimo J.Gerster grįžo į salę, kur su pustūkstančiu svečių gėrėjosi mokinių atliekama meno programa.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

H ü t t e n f e l d

Centrinį Vasario 16 minėjimą Vokietijos LB valdyba surengė ir šiemet Hüttenfelde vasario 15. Pilnutėlaitėje Hüttenfeldo Šv.Jėzaus Širdies bažnytėlėje, išpuoštoje šviežiomis gėlėmis ir lietuvišku Švč.Marijos paveikslu, aukojo vysk.dr. ANTANAS L. DEKSNYS su tėv.Alf.Bernatoniū, kun.Br.Liubinu ir kun.E.Putrimu. Įneštos trys vėliavos su palydomis - Lietuvos, skautų ir ateitininkų.

Pamoksle vysk.Deksny sakėsi ką tik atskrides iš Floridos, kur prieš savaitę Lietuvos nepri-

klausomybės 68-sias metines atšventė su JAV-bių lietuviais. Jie prašė perduoti sveikinimus Vokietijos lietuviams šios brangios šventės proga.

Džiaugiamės galėdami Vasario 16 švęsti laisvame krašte, bet kartu ir liūdime, kad negalime švęsti ten, kur ji buvo paskelbta prieš 68 metus. Lietuvos gyventojams dabar ji uždrausta.

Okupantas stengiasi nepriklausomos Lietuvos laikotarpį išbraukti iš mūsų tautos istorijos. Ir dalinai jam tai jau yra pavykę. Pasaulinėse enciklopedijose randame šimto su viršum valstybių vėliavas, bet neužtinkame savo trispalvės. Per ilgesnį laiką gali pasisekti iš knygų net Lietuvos vardą ištrinti, bet niekad nepajėgs išrauti iš lietuvių širdžių laisvės troškimo. Vyskupas kvietė į šv. mišių maldas įpinti ir karštą maldą už tėvynę, ir už tuos, kurie yra mirę dėl jos laisvės.

Tuo pat metu Hüttenfeldo evangelikų bažnytelėje pamaldas laikė kun. Fr. SKĖRYS gausiai susirinkusiems tautiečiams. Jie taip pat meldėsi už Lietuvą ir jos laisvę. Kun. Skėrio pamokslas buvo perpintas gražiomis mintimis apie laisvės vertę ir jos brangią kainą.

Iš bažnytelių visi skubėjo į Bürgerhaus'ą, kur laukė Lietuvos ir Vokietijos vėliavomis išpuošta erdvi salė su didele scena ir 500 kėdžių, kurių vos pakako. Prie įėjimo į salę kiekvienam buvo segami gražūs tautinių spalvų su vyčiu plastikiniai ženklukai ir įteikiama smulki programa lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Sugroti Vokietijos ir Lietuvos himnai. Vietos dienraštis Lampertheimer Zeitung vėliau piktokai pastebėjo, kad grojant Lietuvos himną, lietuviai garsiai giedojo, gi vokiečių himnas praskambėjo vokiečiams tylint.

Trumpu žodžiu minėjimą atidarė Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž. Juozas SABAS. Pastebėjo, kad jau keletas metų toje pačioje salėje gausiai susirenkame švęsti Vasario 16-tos panašia programa. Gal kai kam atrodo per vienoda, o gal iš viso nereikėtų jos minėti? Lietuvoje ji bent viešai neminima, nes draudžiama. Jei ir laisvėje jos nebešvęstume, pasmerktume užmarščiai vieną gražiausių mūsų istorijos laikotarpių.

Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas vyr.mokyt. Vincas BARTUSEVIČIUS kalbėjo vokiškai. Jis pasveikino garbinguosius svečius - vysk. Deksnį, kitus dvasiškius, aukštuosius vokiečių pareigūnus, Lietuvos savanorį kūrėją pulk.leit. Viktorą Sutką ir išvardijo raštu atsiųstus sveikinimus; tarp jų buvo mūsų kaimynų estų bei latvių bendruomenių vadovai ir jų dvasiškiai. Nepamiršo mūsų šventės ir pernykštis paskaitininkas dr. Otto von Habsburg.

Anot Bartusevičiaus, kur lietuviai begyventų - Hüttenfelde, Stuttgarte, Münchene, Hamburge, Bonnoje, Paryžiuje, Romoje ar Londone, Washingtone, Čikagoje, New Yorke, Los Angeles ar Toronte, Canberroj, Sidnyj, Sao Paulo, Karake ar Bogotoj - jie visur tą dieną susirenka, kad parodytų savo priklausomumą lietuvių tautai ir skelbtų ryžtą kovoti už jos nepriklausomybės atstatymą. Tik Lietuvoje Vasario 16 uždrausta. Bet ir ten ji švenčiama, nors neviešai.

Turtingų pramoninių kraštų žmonės patenkinti esama padėtimi, stengiasi ją išlaikyti ir negalvoja apie kitą pasaulio pusę, gyvenančią nelaisvėje ir nuolatinėje baimėje. Tie, kurie prisimena ir kalba apie trėmimus, darbo stovyklas, kalėjimuose ir darbo stovyklose kankinamus už tai, kad nori pasinaudoti pagrindinėmis žmogaus teisėmis, kurie prisimena šmeižiamus, išjuokiamus ir purvais viešai apdrabstomus už tai, kad išpažįsta Dievą ir laukia dabartinės padėties Europoje pasikeitimo, kad reikalauja savo tautoms laisvės ir apsisprendimo teisės, be pagrindo apšaukiami taikaus sugyvenimo priešais ir karo kurstytojais. Taika negali būti pasiekta bet kokia kaina. Tai būtų kapų taika. Pagrindinė taikos sąlyga yra laisvė.

Baigė savo žodį V. Bartusevičius Vytauto Didž. muziejaus laisvės varpe Kaune įrašytais išdėmėtiniais žodžiais: Tai skambink per amžius vaikams Lietuvos - tas laisvės nevertas, kas negina jos. Ne pažodinis, bet puikus vertimas į vokiečių kalbą toks: So tñnt's durch die Zeiten, dass ein jeder erfährt - Wer die Freiheit nicht schützt, ist der Freiheit nicht wert.

Šventės paskaitininku buvo Vokiečių Bundestago narys Johannes G e r s t e r (žr. 1 ir 2 psl.

M e n i n e p r o g r a m a pranešinėjo abiturientė Inga Bitautaitė. Pradėta J. Degutytės eilėraščiu MAŽUTĖ. Deklamavo D. Navickaitė. Alfr. Pranckaičio į vokiečių kalbą versta tą patį eilėrašį padeklamavo Gabija Diavaraitė. Mišrus choras darniai padainavo penketa mūsų liaudies dainų ir G. Verdi Ištremtųjų giesmę. Tautinių šokių grupė, palydima orkestro, pakaitomis su dainininkais, gražiai sušoko Kepurinę, Padūkėlį, Sadutę ir Aštuonnyti. Kankliavo klyvlendietės R. Bublytė ir Kr. Kampe. Duetu, trio ir kvartetu jautriai dainavo S. Alksninytė, V. Janutaitė, stud. M. Gaižauskaitė, E. Kirkickytė, J. Frėteris ir A. Herbstas.

Švelniai skambėjo mergaičių ansamblio dainos. Įvairi meninė programa baigta orkestro grojamu svajingu lakštingalų valsu.

Visiems programos ruošėjams bei atlikėjams suėjus į sceną, nuoširdžiai jiems, ypač choro bei orkestro dirigentui muzikos mokyt. Arvydai P a l t i n u i ir tautinių šokių grupės vadovei Živilei G r o d b e r g i e n e i, padėjo LB valdybos pirmininkas Juozas Sabas. Abu vadovai apdovanoti gėlėmis.

Po netrumpos programos svečiai tildė troškuli Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos parūpinta kava bei šaltais gėrimais ir malšino alkį Romuvos lietuvių moterų klubo paruoštais mėsiškais užkandžiais. Pertvarkius salę šokiams, jie ir prasidėjo, smagiai grojant niekad nepavargstantiems P e t r i k a i č i a m s iš Wermelskircheno. Tik nedaugelis svečių prieš vidurnaktį apleido salę. Šokiai vyko iki į val. nakties, bet daugelis išsismaginusių tautiečių dar porą valandų neįstengė atsi-traukti nuo gėrimų baro ir baigti išibėgėjusius pokalbius.

Minėjimo aprašymus išspausdino penki vokiečių dienraščiai, pailiustruodami juos kalbėtojų, šokėjų ir publikos nuotraukomis.

V a s a r i o 16 - tą Romuvoje 11 val. pakelta Lietuvos trispalvė, sugiedotas tautos himnas. Hüttenfeldo katal. bažnytelėje per pamaldas pamoksle kun. Jonas D é d i n a s priminė, kad šiandien mūsų gimnazija švenčia ne tik Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines, bet ir savo vardo dieną. Vardas įpareigoja nešiotą būti jo vertu.

R a s t a t t

Šiomet raštatiškiai pirmieji suskato paminėti Vasario 16-tą. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines jie atšventė vasario 8.

Ekumenines pamaldas Dvylikos apaštalų bažnyčioje laikė abu Vasario 16 gimnazijos kapelionai: katal. kun. J. Dėdinas ir evang. kun. Fr. Skėrys. Savo pamoksle kun. Fr. S k ė r y s skatino daugiau pasitikėti Dievu, negu jėga. Pateikė Šv. Rašto pasakojimą, kaip mažas Dovydas nugalėjo stipruolį Galijotą. Dovydui laimėjimą atnešė pasitikėjimas Dievu ir jo pagalba, kurios jis nuoširdžiai prašė, prieš eidamas į kovą.

Šv. mišias aukėjo kun. J. D é d i n a s . Raštatto lietuviai - gražiabalsiai. Per pamaldas gražiai skambėjo lietuviškos giesmės.

Į parapijos salę susirinko apie 70 tautiečių ir jų draugų. Pasistiprinus kavute ir pyragais, VLB Raštatto apylinkės pirmininkas Paulius G u s t a i n i s sveikinimu atidarė šventę. Kalbą pasakė kun. Fr. Skėrys. Jis perskaitė Vasario 16 Akta, paaiškindamas, kaip to istorinio dokumento paskelbti pradai buvo įgyvendinti mūsų savanorių kūrėjų draša ir aukomis. Vokiečių kalba prelegentas išvardijo, kokius nepaprastus laimėjimus visose srityse pasiekė Lietuva, būdama laisva ir nepriklausoma, įrodydama, kad ji laisvės tikrai buvo ir yra verta.

Eilėraščius deklamavo ir dainavo keturios Vasario 16 gimnazijos mokinės: Gabija Diavaraitė, Dalia Navickaitė, Ingrida Povilianskaitė ir Tanja Huberytė. Dainomis į meninę programą įsijungė ir raštatiškiai: Dora Dambrauskienė, Ela Gustainienė, Morta Kuršienė, Stasė Rugulienė, Albina Savistauskienė, Erika Sergėjienė, Feliksas Andrijauskas ir Paulius bei Viktoras Gustainiai. Dainininkus akordeonu palydėjo Augustas Sergėjus.

Šokiams grojo keturių muzikantų orkestras. Veikė loterija, suruošta V. Gustainio, St. Rugulienės, Alb. Savistauskienės ir kt. Jos pelnas padėjo padengti renginio išlaidas. Išsismaginę tautiečiai tik po vidurnakčio pradėjo skirstytis namų, dėkodami rengėjams už puikų minėjimą ir prašydami tokią šventę surengti ir ateinančiais metais. Ji buvo tikra tautinė atgaila, sustiprinusi apylinkės lietuvių solidarumą.

L ū b e c k

Vasario 16 Vokietijoje šiomet teko švesti žiemovidžio sąlygomis. Ir Lübecko lietuviams, vyksiantiems į savo tautos šventę vasario 9, šaltis negailestingai žnaibė ausis. Ligos ir operacijų kankinamas kun. dek. Vaclovas Š a r k a , nepabūgo atvykti pas savo tautiečius atlankyti šventinių pamaldų. Jis dar ir gražų pamokslą pasakė apie nepriklausomybės atstatymą 1918 ir jos reikšmę vėlesniam Lietuvos gyvenimui.

Kita šventės dalis vyko Užsieniečių centro patalpose. Čia iškilmę pradėjo ir paskaitą skaitė VLB Lübecko apylinkės pirmininkas V. M a c k e v i č i u s . Glaustai nušvietęs sąlygas, kuriomis buvo atkurta Lietuvos valstybė, ir metęs trumpą žvilgsnį ir nepriklausomybės laiko-

tarpi, prelegentas vaizdžiai nupiešė lietuvių bei kitų pabaltiečių priešinimąsi sovietinei okupacijai ir brutalias komunistų priemones tą pasipriešinimą palaužti. Tylos minute pagerbti mirę kovoje už Lietuvos laisvę. Sugiedotas tautos himnas.

Meninėje dalyje duetu dainavo V.Simonienė ir O.Liermanienė. Hamburgiškis mokyt.R.Baliulis pagrojo bajanu. Deklamuoti patriotinio turinio eilėraščiai. Pr.Kotkis perskaitė H.Simono laišką ir eilėraštį. Vaišintasi liubekiškių šeimninkų pagamintais lietuviškais patiekalais. Šokiams grojo mokyt.Rič.Baliulis.

H a n n o v e r

Į Vasario 16 minėjimą Hannoverio apylinkės lietuviai susirinko vasario 15. Vietoje sergančio kun.V.Šarkos šv.mišias aukojo kun. P. G i r č i u s Šv.Kristoforo bažnyčioje. Šventinis pobūvis suruoštas parapijos salėje, papuoštoje lietuvių ir vokiečių vėliavomis. Darbščių lietuvis apkrovė stalus kava bei pyragais ir papuošė gražiomis pavasario gėlėmis.

Susirinkusius pasveikino LB apylinkės pirmininkė Janina W a c h a u . Sugiedotas Lietuvos himnas Kun. P. Girčius įdomiai papasakojo apie šventę, pabrėždamas krikščionybės reikšmę mūsų tautai. Po to suskambo lietuviška daina. Šokiams grojo orkestras iš Lebenstadt-Salzgitterio, vadovaujamas R.Gasiūno, linksminęs Hannoverio lietuvius ir jų svečius. Prie gaivinančių gėrimų ir skanių valgių gražiai pabendrauta. Minėjimas paliko gerą išpūdį ne tik vietos lietuviams, bet ir jų svečiams.

Tai ne vienintelis LB Hannoverio apylinkės lietuvių renginys. Pr.m. gruodžio 28 jie suruošė Kalėdų eglutę, sutraukusią apie 70 tautiečių su vaikais. Po kun.dek.V.Šarkos atlaikytų pamaldų visi susirinko parapijos salėje. Renginį atidarė pirmininkė J.Wachau. Kalėdų senelis apdovanojo vaikučius, pirma pareikalavęs padeklamuoti ar padainuoti. Linksmi pasišokta, grojant R.Gasiūno (Lebenstedt-Salzgitter) orkestrui. Vokietijos LB valdybos įgaliotinis Žem.Saksonijai kun.dek.V.Šarka išrūpino eglutei 300 DM.

M ū n c h e n

Nepriklausomybės atstatymo 68-sios sukakties šventėje vasario 15 Bavarijos sostinėje dalyvavo gražus skaičius lietuvių ir keletas svetimtaučių svečių. Prieš minėjimą įvyko ten pat, Susitikimo namų salėje, pamaldos už tėvynę, kurias laikė prie gražiai papuošto altorėlio kun.Antanas B u n g a . J.Pauliukevičius, V.Hermanienė, dr.S.Girnius ir J.Barasaitė atliko skaitymus. Prof.dr.V.Vasyliūnui palydint vargonėliais, buvo giedamos gavėnios ir kitos giesmės.

Minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas inž.R. H e r m a n a s , pasveikindamas vokiečių, latvių, slovakų ir kitus atstovus bei VLB Memmingeno apylinkės pirmininką K.Radzevičių. Paskaitą skaitė Lietuvių kultūros draugijos pirmininkas Algirdas P a l a v i n s k a s . Kalbėjo apie didelius sunkumus kuriant nepriklausomybę, kurios šaknų reikia jieškoti tolimoj praeityj - lietuvių kovingume, atsparume, tautiniame sąmoningume. Prelegentas daug medžiagos buvo sutelkęs apie okup.Lietuvos kovą už savo tautines tradicijas, tikėjimą prieš vis stiprėjantį spaudimą. Užbaigė viltingu Ben Gurion posakiu - kas į stebuklus netiki, tas nėra realistas.

Poetė Eglė J u o d v a l k ė skaitė gerai parinktus kūrinus: K.Bradūno - Okupantui, Vienulikta pokalbį iš knygos "Pokalbiai su karaliais", Marcelijaus Martinaičio - Tau, ačiū, tėvynė už kalbą, Janinos Degutytės iš ciklo "Lietuvai" - Mažutė.

Dainavo jauna solistė Violeta H e r m a n a i t ė - S a r r a c h , palydima brolio pianisto A l f r e d o . Stipriai ir niuansuotai nuskambėjo Thomo MIGNON arija - Ar žinai šalį tą, R.Strauso - Ich trage meine Minne vor Wonne, Moussorgskio - Der Bock ir J.Juozapavičiaus (Sal.Neries žodžiais) penki romansai - Diemedžiu žydėsiu. Pabaigai nuotaikingai padainavo St.Šimkaus - Namai pragarai, be namų negerai.

Koncerto pertraukoje RATUKAS sušoko, visiems dainuojant, Suktinuką ir senių Pupas, o lituanistinės mokyklėlės vaikučiai - Audrius, Rimutė ir Saulius Girniai, Evelina Eder, Neringa Landaitė deklamavo - visų džiaugsmui - Brazdžionio ir Minelgos eilėraščius.

Tikrai gausias, lietuviškas vaišes paruošė O.Beissingerienė, V.Griniuvienė, A.Grinienė, V.Hermanienė, abi Landienės, L.Miglinienė, E.Molnerienė.

Gaila tik, kad Irenai ir Alfonsui Krivickams susirgus, neįvyko numatyta lietuvių meno knygų ir tautodailės paroda.

VLB Mūncheno apylinkės valdyba Vasario 16 proga paskelbė šešių puslapių bendralaiškį Nr.1.

Jame pažerta minčių apie nepriklausomybės atstatymo šventę, pateikta Vasario 16 minėjimo programa Munchene. Pranešta, kad visuotiniame LB apylinkės narių susirinkime 1985.XII.7 išrinkta valdyba š.m. sausio 19 taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas - inž. R.Hermanas, vicepirmininkas - dr.S.Girnius, sekretorė - A.Grinienė, išdininkas - J.Jurkonis ir narė jaunimo reikalams - M.A.Landienė. Daug nuotraukų iš Kūčių, Kalėdų ir N.Metų švenčių.

M e m m i n g e n

Derindami datą su Muncheno lietuviais, Vasario 16-ją memmingeniškiai šventė sekmadienį (vasario 16). Didelį ir gražų išpūdį daro pirmą kartą apsilankiusiam Memmingene jo lietuviai. Čia jie jau turi savo senas tradicijas, prieš keliasdešimt metų užmegztas pažintis su vokiečių įstaigomis bei organizacijomis. Naudojasi puikia vokiečių evangelikų parapijos sale.

Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias laikė vysk.dr.Antanas D e k s n y s , asistuojant kunigams A.Bungai ir E.Putrimui. Vietos senelių namams ir vaikų darželiui vadovaujančios vienuolės pavaišino pamaldų dalyvius tikrai šventiškais pietumis.

Vakare salėn susirinko dar daugiau žmonių. Šventę organizavo ir pravedė LB apylinkės pirmininkas Kasparas R a d z e v i č i u s . Jam padėjo paslaugūs valdybos nariai ir jaunimas, kurio pavydėtų bet kokia kita apylinkė. Minėjimą atidarė apylinkės pirmininkas, perskaitė sveikinius ir pakvietė pirmą kartą Memmingene besilankantį Algirdą P a l a v i n s k ā skaityti paskaitą.

Prelegentas, glaustai apibūdinęs Vasario 16 reikšmę, giliai paanalizavo okup.Lietuvos gyvenimą, pabrėždamas labai suaktyvintą ateistinę propagandą ir brutalytį tikinčiųjų persekiojimą. Aiškindamas tėvynės sampratą sakė, kad neretas pajunta tėvynės netekimą ir meilę jai tada, kai jos netenka. "Daugelis mūsų suranda tėvynę širdyje tik tada, kai ją praranda iš akių", - teigė paskaitininkas, kalbėdamas jau vokiškai. Palavinskas paprieštaravo terminui HEIMATLOS. Jo nuomone, mes tėvynę turime, tik ji mums atimta. Neretai daromus išėiviams priekaištus, kad jie esa šovinstai ar revanšistai, jis kategoriškai atmetė. Mes nenorime jokių karų ar smurto. Noriau ryžtamės laukti stebuklo, nes kas jais netiki, nėra realistas.

Po paskaitos dar kalbėjo tautinių šokių vadovė Alma Neumann-Mikalauskaitė, kuri įtikinančiai papasakojo, kaip vyresnioji karta gali perduoti tėvynės meilę vaikams: kaip čia gimę ir augę lietuviai jaunuoliai noriai prisideda prie lietuviškų renginių. Jos pačios vedamas tautinių šokių ratelis meistriškai pašoko kelis lietuvių tautinius šokius. Veikė loterija, kurios pelna rengėjai ruošiasi paaukoti lietuviškiems reikalams.

Iš redakciją pasiekusios gausios VLB Memmingeno apylinkės korespondencijos ryškėja, kad memmingeniškiai nemano užsileisti gausiomis inteligentinėmis pajėgomis turtingiems miuncheniečiams. Ir jie didesnės šventės ar minėjimo progomis išleidžia aplinkraščius nariams, kuriais informuoja apie buvusius bei būsimus renginius, pateikia žinučių apie iš jų gautą pelną bei jo paskirstymą ir kitokių informacijų. Memmingeno apylinkė yra viena ne tik didžiausių, bet ir veikliausių Vokietijos LB apylinkių.

P a t i k s l i n a m a ir p a p i l d o m a žinutė, išspausdinta pr.m. INFORMACIJŲ 9/10 Nr. apie lietuvių išėivų vysk.Pauliaus Baltakio lankymąsi Memmingene 1985 rugsėjo 29 ir 30. Sekmadienį (rugsėjo 29) iškilmingas šv.mišias garbingas svečias aukojo su kunigais Bunga, Riškum, Valenčiu ir prel.dr.Jatuliu.

Pirmadienį (rugsėjo 30) vakare vysk.P.Baltakis su vysk.A.Deksniu, prel.dr.Jatuliu, kun.Ant. Bunga ir kun.dr.Vaišvila atnašavo gedulingas šv.mišias už mirusius tris liet.kapelionus kunigus Lisauską, Petraitį ir Rubiką. Po pamaldų Kultūros namuose vyko susitikimas su vietos lietuviais. Namai buvo papuošti ažuolų šakų vainiku ir žibintais. Čia ganytojas su kiekvienu pasisveikino. Didžioji salė buvo išpuošta bažnytinėm bei tautinėm vėliavom ir užrašu - Sveikas Ganytojau! Čia jį pasveikino Memmingeno LB apylinkės pirmininkas K.Radzevičius ir, painformavęs apie šios vietovės lietuvius, įteikė Kinčino meniškai išdrožtą koplytėlę. Sugiedojus Lietuva brangi, Almos Neumanienės vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko keletą lietuvių liaudies šokių.

Kun.Antanas Bunga įteikė vyskupui Antanui Deksniui didelę žvakę, papuoštą Aušros Vartų Marijos paveikslu.

Skaniais vaišes pagamino Januškienė, Michailovienė, Weidlichienė, Modersbachienė. Skambėjo lietuvių liaudies ir kitos dainos.

H a m b u r g

Šio hanzos uostamiesčio lietuviai Vasario 16 minėjimą pradėjo pamaldomis Šv. Ansgaro bažnyčioje. Kun. V. Šarkai susirgus, šv. mišias aukojo prel. J u s t u s .

Kita minėjimo dalis vyko gražiai išpuoštoje parapijos salėje prie padengtų stalų. Šventę pradėjo LB apylinkės vadovas Leo N a r k u s . Po latvių, lenkų, vokiečių ir mons. Jose Casanova-Martorelli sveikinimų kalbėjo mokyt. Ričardas B a l i u l i s . Jis akordeonu palydėjo ir GINTARO tautinių šokių grupės šokius, vadovaujamus Elenos B a l i u l i e n ė s . Deklamuoti eilėraščiai.

Tada prasidėjo darbščių hamburgiškių ir kulinarijos meistro Radtkes paruoštos vaišės. Prie jų prisidėjo ir minėjime dalyvavusių Punsko lietuvių grupelė, tuo laiku viešėjusi Hamburge. Ji atgabeno du didelius raguočius. Vaišės papildė Vokietijos lietuviuose plačiai žinomas pokštininkas L. Narkus, pademonstruodamas keletą magiškių akių apdumimo numerių.

Šokiams akordeonu grojo Vanda M o z ū r a i t i e n ė . Protarpiais skambėjo lietuviškos dainos. Minėjime matėsi tautiečių ir iš tolimesnių vietovių.

B r e m e n

Bremeniškiai Vasario 16 šventė sekmadienį - vasario 23. Pamaldas laikė jaunas kunigas, gimęs ir augęs Toronte, bet gražiai lietuviškai kalbąs E. P u t r i m a s . Kita šventės dalis vyko parapijos salėje. Susirinko per pusšimtis tautiečių. Minėjimą sveikinimo žodžiu pradėjo LB apylinkės pirmininkas Bruno S k r u o d y s . Sveikino ir latvių bendruomenės atstovas.

Garbės prezidiumą sudarė tėv. dr. Konstantinas Gulbinas, kun. E. Putrimas ir LB apylinkės garbės narys Fr. Šlenteris.

Paskaitą skaitė VLB Lūbecko apylinkės pirmininkas V. M a c k e v i č i u s . Kadangi jam ilgą laiką teko gyventi ir dirbti okup. Lietuvoje, klausytojus supažindino su dabartine padėtimi tėvynėje ir disidentinėmis gyventojų nuotaikomis. Tėv. dr. Konstantinas G u l b i n a s priminė vysk. A. Baranausko jubiliejų, glaustai apžvelgdamas jo gyvenimą ir kūrybą. Žuvusieji už Lietuvos laisvę ir kentėję bei mirę Sibire pagerbti atsistojimu. Sugiedotas tautos himnas. Kairienė savo deklamacija priminė kenčiančią tėvynę.

Moterys iš suneštų valgių paruošė vaišės. Vėliau suskambo lietuviškos dainos.

S t u t t g a r t

Turbūt paskutiniai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 68-sias metines atšventė Švabų sostinės lietuviai kovo 1 Kolpingo namuose Bad Cannstatte. Popiet tų namų koplyčioje ekumenines pamaldas laikė katal. kun. K. S e n k u s ir evang. kun. Fr. S k ė r y s . Jis ir pamokslą apie lietuvių bei krikščionių vienybę, kaip krikščioniškos meilės apraišką, pasakė. Giedojo solistė Violeta Hermanaitė, vargonais palydima brolio Alfredo.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas Kolpingo namų salėje. Gražią kalbą, išpintą poetiškais mintimis ir persunktą paliktos gimtinės ilgesiu, skaitė "Tėviškės pasveikinimo" (Heimatgruss) redaktorius ir lietuvių literatūros į vokiečių kalbą vertėjas Alfredas P r a n c k a i t i s iš šiaurės Vokietijos. Jo nuoširdi kalba ir gerai parinkti vertimai į vokiečių kalbą žavėjo klausytojus.

Gražiai pasirodė dainininkė Violeta H e r m a n a i t ė - S a r r a c h dviejų dalių koncertu. Pirmoje dalyje, palydima pianisto brolio Alfredo H e r m a n o , jautriai perteikė nostalgiką ariją iš operos Mignon (muz. Thomas) - Ar žinai tą šalį?, R. Strauso - Džiaugsmingai myliu ir Moussorgskio Ožį. Per pertraukėlę jaunimas deklamavo eilėraščius.

Antroje dalyje solistė su nemenkesniu įsijautimu atliko penkis romansus iš ciklo Diemedžiu žydėsiu. Subtiliems Sal. Neries eilėraščiams J. Juozapaitis pritaikė jautrią muziką, o solistė pasistengė tokiu pat jausmu ją interpretuoti. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Po programos jos atlikėjai kartu su klausytojais stiprinosi Kolpingo namų virtuvės teikiama valgiais bei gėrimais ir dar ilgokai bendravo.

S a a r l a n d

VLB Saaro krašto apylinkė kasmet suruošia gegužės mėn. didesnę renginį - Motinos dieną. Šiemet ji įvyks gegužės 3 Homburge, Ringstr. 50. Prasidės 17 val. pamaldomis. Šv. mišias greta esančioje katal. bažnyčioje aukos vysk. dr. Antanas Deksnys su kun. Br. Liubinu ir E. Putrimu. Giedos Vasario 16 gimnazijos moksleiviai, vargonuos muzikos mokyt. Arvydas Paltinas.

Irgi 17 val. evangelikams pamaldas laikys kun.Fr.Skėrys parapijos namuose, kur vyks minėjimas. 19 val.- minėjimo atidarymas, sveikinimai, paskaitėlė ir deklamacijos apie motiną. 20 val.- estradinės muzikos koncertas. Dainuoja solistė Nelė Paltinienė, palydima Arvydo Paltino. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetas.

--- oOo ---

VOKIETIJOS LB TARYBOS NARIŲ METINIS SUVAŽIAVIMAS

įvyko 1986 kovo 1 Hüttenfelde Vynmedžio svetainėje. Pradėtas 9,15 val. Iš 15-kos Tarybos narių dalyvavo 14. Atidarydamas sesiją, Prezidiumo pirmininkas tėv.Alfonsas Bernatonis priminė netekimą didelio lietuvių veikėjo, ypač kitataučiuose, Lietuvos diplomatinės tarnybos nario dr.Alberto Geručio. Jis pagerbtas susikaupimo minute.

Priimta 13-kos punktų darbotvarkė, papildant ją trimis papunkčiais: Vokietijos LB statuto papildymo svarstymu, pranešimu apie Vasario 16 gimnazijos šalpos fondą ir Vokietijos LB Tarybos atstovų į tą Fondą rinkimu. Balsams skaičiuoti pakviesti Alina Grinienė ir dr.Vilius Lėnertas.

Kadangi prieš metus (1985.III.2) įvykusio LB Tarybos narių suvažiavimo protokolas buvo visiems nariams išsiuntinėtas dar pr.metais, nesant pataisų ir papildymų, priimtas be skaitymo.

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž.Juozas Sabas. Kadencijos laikotarpiu VLB valdyba posėdžiavo 7 kartus ir dar keletą kartų tarėsi neoficialiai. Į Valdybos posėdžius buvo kviečiamas ir Vokietijos liet.jaunimo sąjungos pirmininkas. Kai būdavo svarstomi politiniai klausimai, dalyvaudavo ir referentas politiniams reikalams mokyk.Kostas Grodbergas. Neretas svečias buvo ir Vasario 16 gimnazijos direktorius A.Šmitas.

Per kadencijos laikotarpį įstojo 22 nauji nariai, daugiausia į Schwetzingeno apylinkę. Iš tikro didžiausią narių prieauglį turėtų duoti Romuvos apylinkė, kurios ribose yra Vasario 16 gimnazija. Maždaug apie tiek pat narių LB neteko - mirė arba "dingo be žinios" - taip kad jau daugel metų yra pastovus narių skaičius - apie tūkstantis asmenų.

Sąrašuose dar yra 30 LB apylinkių, bet kiek jų dar veikia, sunku pasakyti - gal apie pusė. Veikliausios apylinkės: Mūncheno, Memmingeno, Romuvos, jei įskaityti jos narių ruošiamus Vasario 16 gimnazijos ir LB centrinius renginius. Išleisti 5 dvigubi INFORMACIJŲ biuletenio numeriai, iš viso 80 psl.

Pilies atstatymo darbai numatyti baigti iki š.m. galo. Dabar atliekami tik patys būtinausi: stogo dengimas, vandens bei šildymo įvedimas ir pan. Smėlio akmens rėmų apie langus atnaujinimas kainuotų apie 500.000 DM. Tie darbai ir naujų langų rėmų bei stiklų įdėjimas bus atliekami tik tada, kai bus gauta lėšų jiems apmokėti. Numatyta įrengti 4 butai 1-me aukšte ir du butukai 2-me. Butų nuomavimo sąlygų projektus ruošia V.Bartusevičius ir A.Šmitas. Į pagalbą užtikrinti pilies atstatymo darbų finansavimą nelaukta atėjo Vasario 16 minėjimo paskaitininkas Bunsdestago narys Johannes Gerster (žr.psl.2).

Šiemetinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfelde pasisekė nemažiau, kaip ir pernai, tik žmonių skaičius buvo kiek mažesnis (žr.psl.2-4).

1985 rugpjūčio 10 Romuvoje surengtas Europos kraštų LB ir LJS valdybų suvažiavimas, dalyvaujant Pasaulio LB valdybos vicepirmininkui dr.T.Remeikiui ir Lenkijos lietuvių atstovui. Nutarta suruošti Europos lietuvių dienas Vokietijoje. Ruošiamuosius darbus atlikti paprašyta Vokietijos LB valdyba.

Lietuvių vaikų vasaros stovykloje Romuvoje nuo liepos 28 iki rugpjūčio 10 dalyvavo tik 12 vaikų. Vadovavo Živilė ir Kostas Grodbergai.

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavime nuc lapkričio 1 iki 3 Delpo Centre Hüttenfelde dalyvavo ir Australijos LB valdybos vicepirmininkas bei Canberros LB apylinkės pirmininkas dr. Antanas Stepanas. Atstovus su pranešimais atsiuntė 9 LB apylinkės ir 5 apylinkės atsiuntė pranešimus raštu. Atvyko 3 LB valdybos įgaliotiniai prie Vokietijos kraštų (landų) vyriausybių. Keletas su LB valdyba glaudžiau bendradarbiaujančių organizacijų bei institucijų atsiuntė savo atstovus, kurie painformavo apie savo veiklą.

Paveikiai prisidėta prie lietuvių išseivių vyskupo Pauliaus Baltakio sutikimo ir priėmimo 1985 spalio 5 ir 6. Vokietijos LB valdybos nariai daug dirbo ir kitose srityse. Kaip pavyzdį J.Sabas suminėjo vicepirmininko mokyk.V.Bartusevičiaus kultūrinę veiklą. Jis su Triero katalikų akademija ir Saaro krašto radiofonu 1985 gegužės 22 Triere suruošė informacinį lietuvių vakarą vokiečiams (žr.INFORMACIJŲ Nr.5/6 psl.11 ir 12). V.Bartusevičius buvo ir vienas

XXXII liet.studijų savaitės Veronoje 1985 rugpjūčio 11-18 rengėjų. Jis vadovauja ir Lietuvos kultūros institutui.

Vokietijos LB valdybos raštinė atlieka daug darbų, bet turi tik vieną tarnautoją. Jam tenka parašyti ir išleisti INFORMACIJŲ biuletėnį, vesti visą susirašinėjimą bei piniginę atskaitomybę, duoti teisinius patarimus, ypač rentų reikalais, daryti vertimus ir atlikti daug kitokių darbų. INFORMACIJŲ leidime jam labai daug padeda VLB Schwetzingeno apylinkės pirmininkas Jonas Vitkus, gyv. Viernheime. Jis nuveža į spaustuve Schwetzingene INFORMACIJAS spausdinti ir parveža išspausdintas bei padeda jas išsiuntinėti, aukodamas ne tik laiką, bet ir kelionės išlaidas. Neatsisako į pagalbą ateiti ir artimiausias kaimynas Antanas Veršelis. Jiems priklauso Valdybos padėka.

Vokietijos LB valdybos išdininkas Arminas Lipšys neturėjo daug ko pranešti: 1985.XII.31 balansas, 1985 sąmata bei jos įvykdymas ir 1986 bei 1987 sąmatos išsiuntinės kartą su kvietimu į šį suvažiavimą. Jei kas turi klausimų ar siūlymų, juos bus galima aiškintis vėliau, kai bus tie dokumentai tvirtinami. Išdininkas pastebėjo, kad nuo 1984 Vokietijos federalinė vidaus reikalų ministerija pakeitė LB rėmimo tvarką: anksčiau L.B-nei buvo skiriamos lėšos kaip institucijai, o nuo 1984 - tik ministerijos iš LB sąmatos pasirinktoms pozicijoms. Nors metinė parama palikta ta pati - 31.000 DM -, bet atsiskaitymas dabar sunkesnis ir sudaro keblumą.

Kontrolės komisijos protokolą perskaitė kontrolierius Jonas Vitkus. Išvada - atskaitomybė vedama tvarkingai. Siūlė balansą ir 1985 pajamų-išlaidų apyskaitą tvirtinti, atleidžiant Valdybą nuo atsakomybės.

Garbės teismo pirmininkas dipl.teis. Justinas Lukošius painformavo, kad per praeitą kadenciją jokių skundų negauta.

Referentas politiniams reikalams mokyti. Kostas Grodbergas pranešė, kad Viktoro Petkaus, Nijolės Sadūnaitės ir kt. komiteto pirmininkas Erich Weiss ėmėsi iniciatyvos daryti žygį, kad vokiečiai paskelbtų 1939 Molotovo-Ribbentropo sutartį ir slaptus protokolus apie Europos pasidalijimą niekiniais ir negaliojančiais. Vokiečių ir pabaltiečių atstovų delegacijai, vadovaujamai dr.Otto von Habsburg, jau buvo gautas terminas priėmimui pas užsienių reikalų viceministerį dr.Lutz Stavenhagen, MdB, bet netrukus atšauktas su pažadu paskirti naują.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas pranešė Kuratorijos valdybos sudėtį ir pateikė statistinių duomenų iš gimnazijos veiklos. Pr.mokslo metais buvo 82 mokiniai. Šie metai pradėti su 93 mokiniais, dabar yra 86. Abiturientų pr.mokslo metais buvo 7, o šiais - 5. Visi pernykščiai abiturientai gavo norėtas studijų vietas universitetuose. Jie pirmą kartą laikė abiturientų egzaminus Hesseno krašte ir pasiekė pažymių vidurkį 2,3. Kartu su Heppenheimo vokiečių gimnazija tai buvo geriausias pažymių vidurkis ne tik Bergstrasse's apskrityje, bet ir Hesseno krašte. Šiuo metu gimnazijoje mokosi 86 mokiniai iš 8-ių kraštų: 54 iš Vokietijos, 24 iš JAV-bių, 3 iš Australijos ir po vieną iš Argentinos, Dominikonų respublikos, Kanados, Mali (Afrika) ir Urugvajaus.

Pr. metais gimnazijos ir bendrabučio sąmata (be statybos) pasiekė 1.661.000 DM: 931.000 DM davė Federalinė valdžia, 150.000 DM - Hesseno kraštas, 68.000 - Vokietijos katal.vyskupų konferencija, 32.000 - evangelikų Diakonisches Hilfswerk ir 453.000 DM - savų pajamų; iš jų buvo 200.000 DM aukų. Skolų liko 27.000 DM. Berniukų bendrabučio statybai surinkta 245.000 DM. Šiais metais gimnazijos ir bendrabučio sąmata pašoko iki 1.800.000 DM, o ateinančiais metais viršys 2.000.000 DM. Dabar Vasario 16 gimnazijos personalas gauna tokias pat algas, kokias gauna ir vokiečių gimnazijose dirbantieji. Smulkią statistiką galima rasti Vasario 16 gimnazijos 1984/85 metrašty.

Daug gyvumo į mokyklos gyvenimą įnešė mokiniai iš Australijos. Gimnazijoje veikia ateitininkai ir skautai, tautinių šokių grupė, choras, orkestras, krepšinio komanda, žaidžia ir gerų rezultatų yra pasiekę stalo teniso žaidėjai.

Garbės teismo pirmininkas J. Lukošius referavo Vokietijos LB statuto pakeitimus. Iškilas klausimas ar pakeitimai turėtų būti svarstomi lietuvių ar vokiečių kalba, nes pataisytas statusas draugijų registruoti turės būti pateiktas vokiečių kalba. Šiam posėdžiui vertimas į vokiečių kalbą dar nebuvo paruoštas. Nutarta pavesti Valdybai išversti pakeistą statutą į vokiečių kalbą ir išsiuntinėti visiems Tarybos nariams, prašant atsiųsti siūlymus raštu, kuriuos svarstyti sekančiame Tarybos narių suvažiavime.

Apie Vasario 16 gimnazijai remti fondą pranešė jo pirmininkas Antanas Šlugždinis, jun. Per 1985 gauta iš viso 86.383,52 DM; iš jų 48.741,50 DM berniukų bendrabučio statybai. Nuo Fondo įsteigimo 1983 iš viso turėta pajamų 207.283,18 DM: 57.583,50 DM statybai, 47.045,50 DM iš palikimų. Pajamos iš palikimų naudojamos irgi berniukų bendrabučio statybai. Vokietijos

lietuviai suaukojo 105.471,40 DM, t.y. daugiau kaip pusę 1983-85 surinktų aukų. Daug aukų iš užsienio persiunčiamos tiesiog Gimnazijai ir į Fondo sąskaitą nepatenka.

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos veiklą apibūdino jos pirmininkas stud.Romanas Dirgėlas. Pirmininku buvo išrinktas 1985 gruodžio 1. Jaunimas šiemet daugiau negu pernai prisidėjo prie centrinio Vasario 16 minėjimo ruošimo. Gegužės mėn. numatomas surengti politinis seminaras. Žadama sukviesti Europos lietuvių jaunimo suvažiavimas š.m.liepos ar rugpjūčio mėn. Salzburge, bet vis dar nesulaukiami atsakymai iš kitų kraštų liet.jaunimo. Trūksta informacijų iš centrų JAV-bėse ir Kanadoje. Skundėsi, kad Vokietijos jauni lietuviai nenoriai stoja į Sąjungą. Gal ką padės dviem kalbom (lietuvių ir vokiečių) numatytas leisti biuletėnis-bendralaiškis.

Prasidėjus diskusijoms, tėv.Alf.Bernatonis pirmininkavimą iki suvažiavimo galo perdavė Tarybos prezidiumo vicepirmininkui inž.Jonui K.Valiūnui. Sutarta visus klausimus diskutuoti tokia pat tvarka, kokia daryti pranesimai.

Atkreiptas dėmesys į š.m. sausio 25 BILD laikraštį pasirodžiusią nuotrauką iš tą dieną televizijoje pradėtą rodyti filmo FEUERSTURM apie žydų likimą per II pas.karą. Paveiksle rodomi duobėje šaudomi žydai ir jų šaudytojai. Po paveikslu padėtas užrašas-Sukrečiantis scena: po vokiečių užpuolimo lietuvių milicijos kareiviai šaudė žydų moteris, vyrus ir vaikus. Mačiusieji filmą ir skaitę veikalą, pagal kurį susuktas filmas, teigia, kad nei filme, nei veikale lietuvių vardas neminimas. Pavesta politinių reikalų referentui paklausti BILD laikraštį, kuo remdamasis jis parašė, jog žydus šaudė lietuvių milicininkai. Jei dienraštis pateisinamo pagrindo neturėtų, paprašyti jį žinutę atšaukti.

Patvirtintas 1985.XII.31 balansas 1.803.228,33 DM ir 1985 sąmatos įvykdymas (pajamų-išlaidų apyskaita) 93.071,33 DM sumos. Patvirtinta ir 1986 sąmata 99.351,--DM. 1987 sąmata numatyta padidinti 20.000,--DM Europos lietuvių dienų ruošimui.

Svarstant ateities planus ir veiklos gaires, Valdybos pirmininkas dipl.inž.Juozas Sabas nurodė, kad yra numatyta: iki š.m. galo atremontuoti pilį ir suruošti kasmetinius renginius - vaikų vasaros stovyklą, LB darbuotojų suvažiavimą, įvykdyti LB tarybos rinkimus. Ateinančiais metais vėl teks rengti centrinį Vasario 16 minėjimą Hüttenfelde, Pirmąsias Europos lietuvių dienas. Jei 1987 XXXIV Europos liet.studijų savaitė būtų rengiama Vokietijoje, tektų paveikiau prisidėti prie jos pravedimo. Kvietė visus prisidėti darbu ir naudingais patarimais prie tų planų įgyvendinimo.

Ir šiame suvažiavime iškilo liet.vaikų vasaros stovyklų pobūdžio klausimas. Kadangi kasmet vis mažiau vaikų suvažiuoja, reiktų pabandyti stovyklas ruošti su tėvais. Tada gal padidėtų dalyvių skaičius. Buvo siūlymų pakelti vaikų stovyklų dalyvių amžių nuo 14 iki 16 metų, bet pritarimo nesusilaukė. Dar siūlyta vaikų stovyklą rengti kartu su skautais. Tada skautams iš Vokietijos nereiktų važinėti į Angliją. Bet ir ši mintis pasirodė sunkiai įgyvendinama, nes vaikų ir skautų stovyklų programos labai skirtingos.

Plačiau aptartas ir koplyčios įrengimas atstatomoje pilyje. Patalpų netrūksta, bet kai kam atrodė, kad ji nereikalinga. Tada klausimas sprestas balsavimu. 13 narių pakėlė rankas už jos įrengimą ir tik 1 prieš. Patirta, kad jai įrengti jau gauta 6.000,--DM aukų ir dar numatoma gauti. Tai iš bendrų pilies atstatymui skirtų lėšų nereikės nieko imti.

Perrenkant Vokietijos LB organus, balsuota viešai. Valdyba sutiko dar vieną kadenciją eiti savo pareigas, tik Živilei Grodbergienei atsisakius, jos vieton išrinktas stud.Romanas Dirgėlas. Tą pačią dieną ji pasiskirstė pareigomis. Tuo būdu Vokietijos LB valdybą dabar sudaro: pirmininkas - dipl.inž.Juozas Sabas, vicepirmininkas - vyresn.mokyt.Vincas Bartusevičius, sekretorė - mokyt.Marija Šmitienė, išdininkas - Arminas Lipšys ir narys jaunimo reikalams - stud.Romanas Dirgėlas.

Į Kontrolės komisiją išrinkti: Živilė Grodbergienė, Ričardas Tendzegolskis ir Jonas Vitkus. Garbės teismo pirmininku paliktas dipl.teis.Justinas Lukošius, vicepirmininku - inž.Jonas K.Valiūnas ir nariai - dr.Vilius Lénertas ir direktorius Andrius Šmitas.

LB taryba renka 4 atstovus trejiems metams į Vasario 16 gimnazijos kuratoriją. Trys atstovai palikti tie patys - tėv.Alfonsas Bernatonis, vyr.mokyt.Vingaudas J.Damijonaitis ir inž.Jonas K.Valiūnas. Mečiui Buviui atsisakius kandidatuoti, jo vieton išrinktas dr.Vilius Lénertas.

Į Vokietijos LB tarybos rinkimų komisiją nariais išrinkti Ričardas Tendzegolskis, Antanas Verselis, senj., ir Jonas Vitkus; kandidatais - mokyt.Kostas Grodbergas ir Vida Sabienė.

Fondas Vasario 16 gimnazijai remti sudaromas iš 7-ių trejiems metams LB tarybos renkamų as-

menų. Iki šiol jį sudarė: vyr.mokyt.V.Bartusevičius, Alina Grinienė, Arminas Lipšys, dipl. inž.J.Sabas, Antanas Šiugždinis, jun., mokyt.M.Šmitienė ir inž.J.K.Valiūnas. Visi perrinkti sekantiems trejiems metams, išskyrus A.Grinienę, kuriai atsisakius kandidatuoti, jos vieton išrinktas dipl.matemat.Kęstutis Ivinskis. Fondo nariai išsirinko valdybą iš trijų asmenų: pirmininkas dipl.inž.Juozas Sabas, vicepirmininkas vyr.mokyt.Vincas Bartusevičius ir išdininkas ir išdininkas - banko skyriaus vedėjas Antanas Šiugždinis, jun.

Mokyt.Kostui Grodbergui atsisakius politinio referento pareigų, juo išrinktas inž.Jonas K. Vahūnas.

Svarstytas siūlymas prašyti Šv.Sostą, kad Vilniaus arkivyskupija įjungtų į Lietuvos bažnytinę provinciją. Kadangi šis klausimas lietuvių spaudoje ir visuomenėje dar diskutuojamas, nutarta kol kas prašymo Šv.Tėvui nesiųsti.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu, garsiai nuskambėjusiu per visus Vynmedžio svetainės aukštus.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

V e l y k ū a t o s t o g o s prasidėjo kovo 22. Didelė dalis mokinių bendrabutį aplaido jau kovo 21 popiet. Po atostogų sugrįžta balandžio 6. Pamokos prasidės balandžio 7. V a s a r o s a t o s t o g o s prasidės liepos 5. Naujų mokslo metų po atostogų mokiniai į bendrabutį suvažiuoja rugpjūčio 31. Pamokos prasidės rugsėjo 1.

A b i t ū r o s e g z a m i n u s

Šiomet laiko 5 abiturientai: Inga Bitautaitė, Daiva Korintaitė, Arvydas Herbistas, Steponas Kairys ir Akselis Tydeksas. Rašto darbus rašė vasario 21, 24, 25 ir 26. Žodžiu egzaminus laikys gegužės 21 ir 22. Tikimasi, kad ir šiemet visi išlaikys.

R e k o l e k c i j o s

Kovo 11, 12 ir 13 iš Romos atvykęs jaunas kunigas Edis P u t r i m a s pravedė priešvėlykines rekolekcijas. Kalbėjosi su mokiniais klasėse arba tėvo Delpo centre. Vakarais laikė pamaldas ir pamokslus sakė Švč.Jėzaus Širdies bažnytelėje. Dalyvavo rekordinis mokinių skaičius (30-50) ir keletas vyresniųjų.

I š v y k a į Ž m o g a u s t e i s i ū k o n f e r e n c i j a

Kovo 8 į Kōnigsteina (Taurus), netoli Frankfurto, dalyvauti metiniame Tarptautinės Žmogaus teisių draugijos (Internationale Gesellschaft fūr Menschenrechte) suvažiavime išvyko 14 mokinių, du rusų kalbos mokytojai - Vytautas Svilas ir Ronaldas Tesnau - ir Gimmazijos ūkvedė Eug.Lucienė. Dar suspėjo į suvažiavimo pradžią, kuri atidarė pirmininkas dr. Reinh.Gnauck. Reikalų vedėjas I.I.Agrusow apžvelgė Draugijos metinę veiklą, pateikdamas konkrečių duomenų. Galėjo pasidžiaugti, kad 35% narių sudaro jaunimas; savo skyrius IGfM turi 40-je šalių. Išsirūpino išvažiavimą iš komunistinių kraštų 4.750 asmenų tik Europoje, 1.414 išlaisvino iš kalėjimų, daugelį sušelpė materialiai.

Popiet vyko svarstybos atskiruose darbo būreliuose. Lietuviai dalyvavo vokiečių, anglų ir rusų kalbomis vedamose svarstybose. Suvažiavimo dalyviams susirinkus į bendrą posėdį, išklaudyti liudininkų bei žmogaus teisių gynėjų iš Sovietų Sąjungos, Rytų Vokietijos, Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos pranešimai. Daugelis jų buvo pergyvenę kalėjimus ir įvairius kankinimus. Vakare vyko pokalbiai su politiniais kalniniais.

Vokiečių radijo programų užsieniui DEUTSCHE WELLE pareigūnė užrekordavo pasikalbėjimą rusų kalba su mokytojais R.Tesnau ir V.Svilu bei keliais mokiniais transliacijoms į Sov.Sąjungą. Lietuviai informavo apie pasipriešinimą sovietinei okupacijai Lietuvoje ir apie Vasario 16 gimnaziją. Kadangi DEUTSCHE WELLE Lietuvoje girdima ir plačiai klausoma, tikimasi, kad pasikalbėjimą išgirdo ir lietuviai tėvynėje.

Suvažiavimo proga IGfM išleido žurnalą HELSINKIO AUKOS SOVIETŲ SĄJUNGOJE 1975-1985 vokiečių kalba. Jame aprašomi 49 įkalinti bei "gydomi" psichiatrinėseligoninėse sąžinės kaliniai, tarp kurių užtinkame lietuviškosios Helsinkio grupės narius - Balį Gajauską, Viktorą Petkų, Vytautą Skuodį bei Algirdą Statkevičių - ir Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narius kunigus Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių. Taip pat paminėti kun.B.Laurinavičius, O.Lukauskaitė-Poškienė, T.Venclova, M.Jurevičius, V.Vaičiūnas. Išspausdintas Balio Gajausko laiškas iš lagerio. Įdėtos aprašomųjų asmenų fotografijos. Rinkti parašai po prašymu M.Gorbačioviui, reikalaujant paleisti kunigus Matulionį, Svarinską ir Tamkevičių.

K u r a t o r i j o s n a r i ų s u v a ų i a v i m a s

Metinis Vasario 16 gimnazijos kuratorijos narių susirinkimas įvyko kovo 15 mokyklos patalpose. Posėdyje dalyvavo Vokietijos LB tarybos 4 atstovai - tėv. Alfonsas Bernatonis, vyr. mokyt. Vingaudas J. Damijonaitis, dr. Vilius Lénertas ir inž. Jonas K. Valiūnas, Vokietijos LB valdybos atstovas Arminas Lipšys, Pasaulio LB valdybos atstovas kun. Bronius Liubinas, BALFO atstovas dr. Jonas Norkaitis, Lietuvių katalikų sielovados atstovas dipl. inž. Juozas Sabas, Tėvų komiteto pirmininkas mokyt. Ričardas Baliulis ir Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Dėl ligos negalėjo atvykti Vokietijos lietuvių evangelikų Bažnyčios atstovas kun. Fr. Skėrys.

Pranešimus apie pr. metų darbą pateikė Kuratorijos valdybos nariai - pirmininkas tėv. Alf. Bernatonis, vicepirmininkas A. Šmitas ir išdininkas J. K. Valiūnas. Daug darbo Valdybai davė rūpinimasis naujo berniukų bendrabučio statyba, kurio sienos jau išmūrytos ir kuris bus užbaigtas spalio mėn., žinoma, jeigu statybos darbai nesusitrukdytų. Kainuos 3.500.000, --DM, kurių 500.000, --DM reikia surinkti lietuviams. Ligšiol jau surinkta 240.000, --DM. Dar š. m. vasarą bus pastatytos naujos sporto aikštės, o ateinančiais metais bus moderninamas mergaičių bendrabutis.

Gimnazijos finansinė padėtis nebloga, nors ir nepasisėkė praeitų metų užbaigti be skolų. Didelis laimėjimas, jog pr. m. pagaliau pasisekė išsirūpinti, kad visiems tarnautojams būtų mokamos tokios pat algos, kokias gauna ir dirbą vokiečių gimnazijose. Mokiniai iš Vokietijos išeina pilną vokiečių gimnazijų programą. Mokiniai iš užsienio papildomai mokomi anglų ir vokiečių kalbų, matematikos ir gamtos mokslų. Dalis mokinių moko si muzikos - groti akordeonu arba skambinti pianinu. Veikia orkestras, choras, tautinių šokių grupė ir jaunimo organizacijos - skautai, ateitininkai.

Po pranešimų vyko gyvos diskusijos ūkio, statybos ir auklėjimo klausimais. Priimta 1985 pajamų-išlaidų apyskaita 1.661.131,85 DM ir 1986 samata 1.882.030,10 DM bei 1987 samata 1.986.580, --DM. Perrinkta ta pati Kuratorijos valdyba - pirmininkas tėv. Alf. Bernatonis, vicepirmininkas direkt. A. Šmitas ir išdininkas J. K. Valiūnas. Nepakeista ir Kontrolės komisija - dr. J. Norkaitis ir kun. Fr. Skėrys. Pedagoginę komisiją sudaro kun. Br. Liubinas ir dr. J. Norkaitis.

K a z i u k o m u g ė

siejama su lietuvių skautų globėjo šv. Kazimiero diena. Tai yra ryšys su Vilniumi, su Lietuva ir lietuviškomis tradicijomis, kurias skautai stengiasi puoselėti. Mugė skatina skautišką išradingumą bei nagingumą ir yra patyrimo pamoka. Ji suartina skautus su lietuvių višiomene.

Šiemetinėje Kaziuko mugėje, surengtoje kovo 15 Romuvoje, matėsi daugiau pačių skautų rankdarbių: sesių tautiniais raštais varstytų ir siuvinėtų takelių, "macrame" papuošalų, iš veltinio karpytų paveiksliukų, vašku išrašytų margučių, saldžių širdučių ir baravykų. Neatsiliko ir broliai - kartu su sese Meile pjaustė iš medžio menišką pertvarėles laiškamams ir servietėlėms. Kai kurie net prie margučių dažymo bei virimo prisidėjo...

Iškilmingą sueigą pravedė s. v. Paulius M i c k u s (nors jis jau studentas Munchene, bet vis suspėja atvažiuoti ir padėti Gimnazijos skautams) ir vyr. sk. kand. Sigita A l k s - n i n y t ė . Jis perskaitė AUSAUS tuntininkės v. s. Meilės M i c k i e n ė s įsakymą Nr. 11, kuriuo "Ryklių" skilties skautams kandidatams Vytui Lemkei, Albertui Ordenez bei Pauliui Young ir "Lapių" skilties sk. kand. Ritai Bartusevičiūtei bei Birutei Toraitai, išlaikiusiems-ioms egzaminus, leidžiama duoti skauto-ės įžodį. "Bangų" skilties sesei Rasai Raišytei ir "Erelių" skilties kand. Alain Gromošauskui leidžiama duoti prityrusio-s skauto-ės įžodį.

Vyr. skautininkės Stefos Gedgaudienės įsakymu Nr. 18-A ir LSS tarybos pirmijos nutarimu skautininkė Meilė Mickienė, 25 metus vadovavusi mūsų jaunimui, keliama į vyresniosios skautininkės laipsnį, o sesė Jūratė Lemkienė, buvusi AUSAUS tuntininkė, keliama į paskautininkės laipsnį. Įžodžius pravedė "AUSAUS" tuntininkė v. s. M. Mickienė, tėvynės ilgesio ir gerojo darbo mazgelius užrišti pakviesdama tėvelius, o kurių nebuvo - tunto vėliavos krikšto tėvus E. Lucienę ir A. Šmitą. Metinės žvaigždutės prisegtos 12 skautų ir 10 skaučių. Tuntui dabar priklauso 32 skautės ir 21 skautas.

Gražiai dainavo skaučių chorelis. Linksmiausias buvo vaidinimas dainos - Išėjo tėvelis į mišką. Dainuodami pasirodė ir patys mažiausi skautukai-ės - Ramutė Lemkytė bei Laimutė ir Martinukas Lipšiukai, akordeonu palydimi Vytuko Lemkiuko.

Dėkodama visiems už atsilankymą į mugę, tuntininkė v. s. M. Mickienė išskirtinai dar dėkojo E. Lucienei, virėjoms, mokyt. A. Paltinui ir ypač mokytojoms G. Venckuvienei bei Elenai Tesnau ir pakvietė visus stiprintis kava, pyragais ir didžkukuliais bei išbandyti laimę loterijoje.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS

14-kos metų sukakties minėjimą kovo 19 suruošė 19b klasės mokinės Rūta Kiršteinaite ir Vida Vadopalaitė. Vakare Švč.Jėzaus Širdies bažnytelėje kun.J.Dėdinas aukojo šv.mišias už LKBK leidėjus, vertėjus, platintojus ir rėmėjus Lietuvoje ir svetur. Vietoje pamokslo Rasa Raišytė, Danieliai Jasponis ir Aglinskas bei Klaus Žulys prie altoriaus suvaidino vaizdelį, rodantį, kokiomis sunkiomis ir pavojingomis sąlygomis gaminama LKBK.

Iš bažnyčios visiems nuėjus į Romuvos parką, prie žvakučių šviesos J.Lukošius papasakojo apie LKBK uždavinį informuoti Lietuvos ir užsienio kraštų gyventojus apie tikinčiųjų persekiojimą, pateikiant konkrečius ir nepaneigiamus faktus. LKBK, išversta į svetimas kalbas, garsina Lietuvos vardą plačiame pasaulyje.

Persikėlus į parko tvenkinio salą, mokyt.Br.Lipšienė, laikydama rankoje žvakutę, poetiškais žodžiais kalbėjo apie šviesą ir tamsą. LKBK, skleisdama tiesą, neša ir šviesą.

Vėliau klasėje buvo dainuojamos lietuvių liaudies dainos ir giedamos giesmės.

----- xXx -----

VYSKUPŲ ANTANO L.DEKSNIO AŠTUONIASDEŠIMTMETIS

bus iškilmingai paminėtas š.m. gegužės 8 Memmingene. Pontifikalinės šv.mišios bus koncelebruojamos Marijos Dangun Ėmimo (miesto) bažnyčioje 10,30 val. Pamokslą sakys Augsburgio vysk. ordinaras Dr.Josef Stimpfle. Šv.Ulricho bažnyčios (Bad Wörishofen) choras giedos missa brevis in B, J.Haydn'o in hon.St.Joannis de Deo su solistais, choru ir orkestru. Choras moka ir lietuviškų giesmių.Nors programoje nerašoma, bet reikia tikėtis, kad ir jas giedos.

Antanas Deksnys yra gimęs 1906 gegužės 9 Butėniškio vienkiemyje, Rokiškio apskr. Pakrikštytas Šv.Mykolo arkangelo parap. bažnyčioje Onuškyje. Ten priėmė ir pirmąją šv.komuniją. Gimnaziją baigė 1926 Rokiškyje. Filosofiją bei teologiją studijavo 1926-1931 Vytauto Didž.universitete Kaune. Baigė 1931. Tais pačiais metais gegužės 30 Kauno arkibazilikoje buvo iššventintas kunigu ir priskirtas Panevėžio vyskupijai. 1931-1934 buvo Panevėžio katedros vikaras. 1934-1936 vikaravo Biržuose. 1936-1940 studijavo pedagogiką, istoriją, psichologiją ir sociologiją Friburgo universitete Šveicarijoje. Filosofijos daktaro laipsnį gavo už disertaciją prancūzų kalba apie Donauwoertho pedagogą Ludwig Auer, įvertintą magna cum laude.

Okupavus Lietuvą sovietams, nebegalėjo grįžti. Gavęs kvietimą iš Tėvų marijonų 1941, nuvyko į JAV-bes dirbti lietuvių išeivių sielovadoje - rašė straipsnius pedagoginiais ir socialiniais klausimais ir vikaravo liet.parapijose Čikagoje bei Mont Carmel, Pensilvanijoje. Belleville vyskupo pakviestas, 1943-1969 klebonavo Nekalto Prasidėjimo parapijoje East St. Louis, Ill. 1943 senajai bažnyčiais sudegus, 1956 pastatė ten naują. Buvo aktyvus lietuvių organizacijų narys, bendradarbiavo jų spaudoje. Liet.kunigų vienybės leidžiamam LUX CHRISTI žurnalui yra parašęs dvejų metų pamokslus.

1963 popiežiaus Pauliaus VI buvo pakeltas į prelatus, o 1969 balandžio 12 paskirtas Lavello titulinis vyskupu tarnauti Vak.Europos liet.sielovadai. Vyskupu iššventintas 1969 birželio 15 Bellevilles katedroje. Tų pačių metų rugpjūčio mėn. atvyko į Europą savo pareigų eiti. Augsburgio vysk.ordinaro dr.Josef Stimpfle dėka, apsigyveno Bad Wörishofene tame pačiame name, kuriame anksčiau gyveno jo pirmtakas vysk.Pr.Brazys.

1984 popiežius Jonas Paulius II paskyrė tėvą pranciškoną Paulių Baltakį, OFM, lietuvių išeivių sielovadai vadovauti. Dėl senyvo amžiaus ir silpnos sveikatos vysk.A.Deksnys buvo atleistas iš oficialių pareigų. Augsburgio vysk.ordinaro sutikimu ir malone (neištarnavo pensijos) gavo leidimą gyventi Bad Wörishofene.

Jubiliatas moka paprastai ir nuoširdžiai santykiauti su žmonėmis, todėl labai populiarius tiek JAV-bių, tiek ir Europos lietuviuose. Visados kviečiamas laikyti iškilmingų pamaldų, nes sako gražius ir turiningus pamokslus.

Džiaugiamės turėdami vysk.A.Deksnį Vokietijos lietuvių bendruomenės nariu nuo 1972.

70 METŲ P O N Y T E I

Alina GRINIENĖ-Milieušytė Munchene ir visų bičiulių vadinama daugiau Ponyte, negu tikroju vardu. Ji to pramano per daug ir nesikrato.

Norint išskaičiuoti visus jos nuopelnus Muncheno ir Vokietijos lietuviams, tektų storą knygą prirašyti. Gal kada nors ir bus ji išleista. Šiuo kartu pasitenkinsime tik keletu jos biografinių žinių ir charakteringesnių bruožų.

Alina Miliušytė (g.1916.IV.28 Tverėje) 1935 baigė Šv.Kazimiero gimn.Kaune. Vytauto Didž. universitete teologijos-filosofijos fakultete studijavo lietuvių ir prancūzų literatūras bei pedagogiką su psichologija; 1943 Universitetą baigė diplomuotos romanistės titulu Vilniuje; 1941-44 dalyvavo rezistenciniame Lietuvių fronto sąjūdyje. 1946-48 mokytoja Nūrtin-geno ir Schw.Gmūndo liet.gimnazijoje, kur pasireiškė kaip jaunimo organizatorė; 1948-53 bu-vo Pabaltiečių moterų tarybos narė ir atstovė Vokietijoje; 1953-55 mokytoja ir mergaičių bendrabučio vedėja Vasario 16 gimnazijoje, kur su moksleivių tautinių šokių būreliu prisidė-jo prie šios gimnazijos išpopuliarinimo vokiečių visuomenėje ir spaudoje. Bendradarbiavo Tėviškės Žiburiuose, Ateityje (žr.L.E.VII t.507 psl.).

Buvo linksma dainininkė ir šokėja. Ir dabar, kur tik Ponytė pasirodo - pobūviuose ar bažny-čioje - skamba liet.daina ar giesmė. Pasižymėjo darbštumu ir atliekamo darbo tikslumu. Šau-ni šeimininkė bei liet.valgių gamintoja, todėl svečių niekad pas ją netrūksta. Jos namų durys atviros visiems tautiečiams, atvykstantiems į Mūncheną tiek iš Lietuvos, tiek iš JAV-bių ar iš kitur. Reta diena, kad pas ją kas nors nesisvečiuotų. Labai mėgsta jaunimą. Retas Vasario 16 gimnazijos mokinsys ar jaunas mokytojas iš užsienio nėra pas ją svečiavęsis.

Nuo pat mokyklos suolo yra uoli ateitininkė. Universitete priklausė ŠATRIJOS meno draugi-jai. Tuoj po karo Vokietijoje lemiamai prisidėjo prie ateitininkų išeivijoje suorganizavi-mo ir Lietuvių fronto bičiulių įsteigimo. Niekados nesiveržė į vadovaujamus postus bet dir-bo reikalingiausius ir sunkiausius darbus. Pirmasis Vak.Europos lietuvių vyskupas Brazys buvo pasikvietęs ją raštinės vedėja. Labai gera mašininkė. Jos perrašytos knygos, biulete-niai, paskaitos ir kitokie raštai netilptų jos kambariuose. Redaguoja ir leidžia VLB Mūn-cheno apylinkės bei Europos liet.fronto bičiulių biuletenius. Lietuviškųjų studijų savai-čių pagrindinius organizavimo darbus išnešė ant savo pečių ir tik prieš porą metų įstengė perleisti kitiems. Kuriems renginiams ar leidiniams nepakako lėšų, tuštino savo ir bi-čiulių kišenes. Suskaičiavus visus pinigus, perėjusius per jos rankas visuomeniniams lie-tuvių reikalams, susidarytų milžiniškos sumos.

Mėgsta visuomeninį darbą. Kol dar buvo gyvas jos vyras, nesileido renkama į Vokietijos LB tarybą, nors mielai dirbo VLB Mūncheno apylinkės valdyboje. Be jos lemiama prisidėjimo ne-apsiėjo ir Mūncheno lietuvių tautinių šokių grupės RATUKO įsteigimas ir veikla. Suorgani-zavo ir iki šiol pasekmingai vadovauja Mūncheno lituanistinei mokyklėlei bei vaikų darže-liui. Daugel metų organizavo bei vadovavo ir Romuvoje ruošiamoms lietuvių vaikų vasaros stovykloms bei ruošė joms vadovus. Uoli lietuviškų knygų ir muzikos plokštelių platintoja. Nuolat rengia liet.meno, rankdarbių, knygų bei Lietuvos pogrindžio spaudos parodas, garsin-dama Lietuvą kitataučiuose ir rasdama jai draugų.

Ir nebūdama tarnautoja, ilgesnį laiką talkino Laisvės bei Laisvos Europos lietuvių radijo programoms. Dėl to užkliuvo ir sovietinei TIESAI. Teko Ponytei užsidirbti duoną ir vokiečių įstaigose, kur ji buvo labai vertinama. Ir sulaukusi 70 metų ji vis nemažina savo judrumo bei darbštumo.

Ponytės gimtadienis bus paminėtas pamaldomis gegužės 4 Ludwigsfeldo (Mūnchen 50) bažnyčioje. Po pamaldų bus motinų ir ta pačia proga Alinos Grinienės pagerbimas.

--- oOo ---

MŪSŲ PARAMA KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI

Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai jau pereitų metų sausio 16 išleido ganytojišką laišką tikintiesiems ir tarp kitų dalykų nurodė kad:..."1985 metai tebus Gerosios naujienos metai; 1986-tieji - Sąmoningo tikėjimo metai; gi 1987-sius - patį jubiliejų - švęsime kaip Gyvosios krikščioniškosios dvasios metus..." Šis Lietuvos vyskupų bei vyskupijų valdytojų laiškas mums išeiviams yra įkvepiantis ir įpareigojantis.

Pagrindinės laisvojo pasaulio lietuvių krikščionybės minėjimo iškilmes bus Romoje 1987 bir-želio 14. Iškilmėse pažadėjo dalyvauti Jo Šventenybė popiežius Jonas-Paulius II. Į šias iš-kilmes bus organizuojamos iš viso laisvojo pasaulio maldininkų ekskursijos; organizuojamas taip pat choras, kuris per iškilmingas pamaldas giedos Šv.Petro bazilikoje ir atliks kitą meninę programą. Svarbiausias vienok šio jubiliejaus minėjimo tikslas - dvasinis atsinauji-nimas, kuriam programą paruošė Religinė komisija.

Aukščiau minėtiems uždaviniams vykdyti organizacinis komitetas yra numatęs IŠLEISTI:

1. Plačios apimties katalikų tikėjimo bei moralės tiesų veikalą;
2. Istorinį veikalą lietuvių ir anglų kalbomis apie krikščionybę Lietuvoje nuo jos pradžios iki šių laikų. Veikalą redaguoja prof.Vytautas Vardys, Ph.D.;
3. Anglų kalba informacinį leidinį redaguoja seselė A.Balčiūnaitė, S.S.C., panaudodama kun.

Jono Gutausko, Ph.D., studija: -Krikščionybė Lietuvoje;

4. Krikščioniškosios Lietuvos giedojimo istorija;
5. Giesmyną chorui ir bendram giedojimui žmonėms;
6. Religinio turinio literatūra: a) knygeles mažiems vaikams, b) pirmajai išpažinčiai ruoštis, c) jaunimui maldaknygą, e) knygas suaugusiems apie Šv.Rašto Naująjį Testamentą, apie dvasinį brendimą bei vystymąsi ir kit.
7. Lietuvos krikščionybės jubiliejaus rengimo bei pravedimo darbų apžvalginį leidinį. Redaguoja Juozas Baužys.

Kiti jubiliejiniai darbai

1. Dvasiniam atsinaujinimui rengtini religiniai seminarai, konferencijos, jaunimo savaitės bei vasaros jaunimo stovyklų specialios programos. Programas ruošia ir visokią informaciją teikia Religinės komisijos vadovai - kun.A.Saulaitis, S.J., ir seselė Ignė Marijo-Šiutė, M.I.C., Immaculate Conception Convent, Rt.21, Putnam, Conn.06260, USA.
2. Parapijose, lietuvių misijose ir didesniuose lietuvių telkiniuose rengtinios jubiliejinės šventės su iškilmingomis pamaldomis, akademijomis, religiniais koncertais ar oratorijomis.
3. Organizuojama liet.religinio meno paroda. Planuojama ją taip pat surengti ir Vatikane.
4. Jubiliejaus komitetas paskelbė konkursą dramos veikalui parašyti. Numatoma premijuotą veikalą išleisti ir iškilmių metu jį suvaidinti.
5. ATEITIES žurnalas paskelbė poezijos konkursą.
6. DRAUGO dienraščio vadovybė prašoma paskelbti romano konkursą.
7. Skulptorius Vytautas Kašuba jau paruošė jubiliejinio medaliao projektą, kuris yra komisijos priimtas ir atiduotas gaminti. Bus bronzinis, pasidabruotas ir paaukuotas.
8. Dail.Vytautas Virkau kuria jubiliejinis pašto ženklus, kuriuos, turima pagrįstos vilties, išleis Vatikano paštas. Vatikano pašto ženklų leidimo komisijos pirmininkas yra arkiv.P.Marcinkus.
9. Ruošiamas ir šiam jubiliejui specialus ženklas - LOGO.

Kaip matome, darbų užsimota atlikti daug ir didelių. Jų sėkmingas įvykdymas remsis visu lietuvių dosnumu. Tikimės, kad kiekvienas laisvajame pasaulyje gyvenęs lietuvis savo didesne ar mažesne auka prie šio didžio darbo prisidės. Čekius prašome rašyti: LITHUANIAN CHRISTIANITY JUBILEE, Inc., ir siųsti jubiliejaus komiteto išdininkui adresu: Bronius Polikaitis, 7218 So.Fairfield Ave., Chicago, Ill.60629, USA.

Už visokeriopą paramą iš anksto labai nuoširdžiai dėkojame.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS KOMITETAS (Pranešimas kiek sutrumpintas. Red.)

J u n g i a m ė s s u L i e t u v a

Savo balsais negalime įsijungti į minią Lietuvoje, giedančią "Graudžius Verksmus" gavenioje. Jungiamės su ja širdimis, malda ir pagalba. Jaučiame pareigą nors kartą metuose pasisakyti lietuvių visuomenei, kad jos pagalba per Lietuvių religinę šalpa veiksmingai pasiekia ir Lietuvą ir plačiai už Lietuvos. Per Lietuvių religinę šalpa padaroma tai, ko iki šiol nepadaro jokios kitos lietuvių pastangos. Ir ateityje bus padaryta per Lietuvių religinę šalpa tiek, kiek lietuviai su ja bendradarbiaus. Tiesa, kad sulaukiame vis daugiau palankaus dėmesio ir iš nelietuvių. Lietuviai, visi vieningai savo maldomis, veikla ir pagalba būkime kartu su mūsų didvyriška tauta Kryžių Šalyje - Lietuvoje, su tremtiniais ir kalniniais pavergėjo nelaisvėje. Šiam tikslui Lietuvių religinė šalpa prašo ir laukia Jūsų talkos.

Adresas: Lithuanian Catholic Religious Aid

351, Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.11207, USA. Tel.: 718 647-2434

PERSITVARKĖ LIETUVIAI EVANGELIKAI

Pr.m.gruodžio 5 ir 6 suvažiavo Bonnoje, Annabergo pilyje, Vokietijos lietuvių evangelikų veikėjai, kunigai ir šiame krašte gyvenantieji Vyriausios Bažnyčios tarybos nariai, iš viso 15 asmenų, aptarti ir pertvarkyti lietuvių evangelikų bažnytinius reikalus. Šiuo metu Vokietijos liet.evangelikus aptarnauja tik 3 kunigai, iš kurių 2 pensininkai. Suvažiavusieji įsteigė Lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios Federalinėje Vokietijoje tarybą iš 14 asmenų, kurie išrinko trejiems metams šios sudėties valdybą: pirmininkas Ričardas Baliulis, pirmininko pavaduotojai - Tamara Šmitienė ir dr.A.Gintautas, sekretorius Kasparas Dikšaitis ir išdininkas dr.Andrius Koenigis. Kandidatai - J.Rupkalvis ir F.Gaueris.

Į valdybą įeina ir kunigai: garbės senjoras A.Gelžinius, Fr.Skėrys ir M.Klumbys. Nutarta paruošti dabartinei padėčiai pritaikytą statuto projektą. Valdyba pradės savo pareigas ofi-

cialiai eiti tik nuo š.m.liepos 1. Iki tol reikalus tvarko dr.A.Koenigis. Lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčia Federalinėje Vokietijoje yra dalis Lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios išėivijoje, kurios senjoru yra kun.A.Trakis Čikagoje.

PASIKEITIMAI PABALTIEČIŲ KRIKŠČIONIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOJE

1947 Vak.Vokietijoje įsisteigė Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga. Ji 1949 įsigijo Hangelare apgriautą pastatą pabaltiečių studentų bendrabučiui steigti. Po dvejų metų pastatą perėmė vokiečių valdžia. Sąjunga nusipirko Annabergo rūmus prie Bonnos. Iš pradžių Annabergas buvo tik pabaltiečių studentų bendrabutis ir pabaltiečių suvažiavimų centras, gi vėliau, žymiai sumažėjus arba visai nesant studentų pabaltiečių, gyveno kitų tautybių studentai ir nestudentai. Tokia padėtis ir šiandien.

Annabergo namams nuo įsigijimo iki mirties 1985 vadovavo kun.J.Urdzė. Jis visą laiką ėjo ir Sąjungos gener.sekretoriaus pareigas. Dabar namų vedėjo pareigas kol kas eina jo sūnus. Sąjungos taryba naujuoju generaliniu sekretoriumi išrinko penkeriems metams Kasparą Dikšaitį. Reikia tikėtis, kad atsiradusios personalinės ir finansinės problemos bus taip išspręstos, jog Annabergas netaps vien tik ekonominių tikslų siekiančia institucija, bet ir ateityje pirmoje vietoje bus pabaltiečių suvažiavimo centru, tarnaudamas savo pirmykštei paskirčiai.

KRIKŠČIONYBĖ IR TAUTIŠKUMAS PABALTIJY

Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga Annaberge nuo gegužės 29 iki birželio 1 kviečia suvažiavimą, kuris nagrinės krikščionybės ir tautiškumo aspektus Pabaltijy. Bus svarstomi ryšiai tarp religijos ir tautinio susipratimo praeityje ir dabartyje, tėvynėje ir išėivijoje. Norima patirti kiek prisidėjo Bažnyčios prie tautinio atsibudimo, kiek jos dabar palaiko tautiškumą. Lietuvos katalikų Bažnyčiai yra numatytos trys paskaitos. Paskaitas skaitys prof.Ansons, dr.K.J.Čeginskas, dr.Grulich, prof.Kahle ir kiti. Pranešimai ir diskusijos vyks vokiečių kalba. Registruotis pas: BALTISCHER CHRISTLICHER STUDENTENBUND, Annaberger Str.400, 5300 Bonn - Bad Godesberg.

Norima priminti, kad Lietuvių literatūros būrelis Annaberge aptars Ievos Simonaitytės romaną AUKŠTŲJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS balandžio 11-13. Norima taip pat pasidalyti patyrimais ir mintimis apie Klaipėdos krašto gyvenimą, tautinius santykius ir dabartinius pasikeitimus. Aptarimas ir diskusijos vyks lietuvių kalba. Registruotis iki Velykų pas Artūrą Hermaną C.M.v.Weber-Str.14, 6901 Bammental. Tel. 06223/40594.

M o t i n o s d i e n o s m i n ė j i m a

Romuvos lietuvių moterų klubas ruošia 1986 gegužės 10 (šeštadienį) Hüttenfelde Vasario 16 gimnazijos patalpose. 15 val. pamaldos kaimo bažnytėlėje. 16 val. programą atliks solistė Nelė PALTINIENĖ su Arvydu PALTINU ir Gimnazijos mokiniai. Bus šokiai, veiks lietuviškų valgių bufetas.

V e r t ė j a s

su valstybine kvalifikacija ir juridine teise atlieka vertimus iš ir į lietuvių-vokiečių-rusų kalbas. Vertimai į rusų kalbą galioja Tarybų Sąjungoje.

Kreiptis į: A. PALAVINSKAS, Mitlosheimer Str.7, 6646 Losheim. Tel.06872-2725

N u m a t o m i r e n g i n i a i 1986

Gegužės 3 - Motinos dienos minėjimas Homburge (Saar), Ringstr.50 (programą žr. psl.7,8).

Liepos 27 - rugpjūčio 10 - lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje (Hüttenfeld).

Liepos 26 - rugpjūčio 3 - XXXIII Europos lietuviškųjų studijų savaitė Salzburge (Austrija).

Kreiptis į: Frau Irena Joerg, A-Wenns 6473, Pitztal, Tirol.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Veronika Sutkuvienė iš Bad Kreuznacho 200,--DM; Hildegard ir Danis Matzikai iš Frankfurto 178,--DM; dr.med.A.Lynn-Švažas iš Trierio, Alg.Juozas Braškys iš Frankfurto/M. ir Antanas Banaitis iš Bruchmühlbacho po 100,--DM; Jeronimas Jerumbavičius iš Ludwigshafeno 70,--DM; kun. Viktoras Dabušis iš Seminole, Fla. 25,-- US dol.; kun.Fr.Skėrys iš Mannheimo, Algirdas Palavinskas iš Losheim, Simas Veiverys iš Kaiserslauterno, Silverijus Jasaitis iš Bremeno ir Aloyzas Janusevičius iš Griesheimo po 50,--DM; Zigmas Vencius iš Heidesheim 38,--DM; Sofija Laukaitienė iš Müncheno, Adolfas Pračkus iš Weideno ir Paulina Ivinskienė iš Bonnos po 30,--DM; Juozas Benetis iš Darmstadto 28,--DM; XY iš Zeppelinheim 25,--DM; St.Ivanauskas iš Schwezingeno 24,--; Petras Čiapas iš Weilheim-Tecko, Algis Daubaris iš Homburgo, Fr.Šlenteris iš Bremeno ir Alfredas Miniotas iš Rosenthalio po 20,--DM; Martin Müller iš Backnango 10,--DM ir tėvas T.Ereminas iš Milano (Italija) 6,95 DM (5.000 it.L.). A č i ū .